

Kỹ thuật giâm hom

Vườn ươm sinh thái HEPA

Nội dung

I. GIÂM HOM VÀ LUỐNG GIÂM HOM

- 1. Giâm hom**
- 2. Luống giâm hom**

II. PHƯƠNG PHÁP TIẾN HÀNH

- 1. Chọn cành**
- 2. Cắt hom**
- 3. Cắm hom**

III. CHĂM SÓC

- 1. Tưới nước**
- 2. Điều chỉnh ánh sáng**
- 3. Làm cỏ**

I. GIÂM HOM VÀ LUỒNG GIÂM HOM

1. Giâm hom

- Giâm hom là phương pháp nhân giống vô tính cây trồng bằng cơ quan sinh dưỡng, được sử dụng rộng rãi trong nghề trồng trọt, nhất là trong sản xuất cây ăn quả, cây công nghiệp và cây cảnh.
- Bộ phận sử dụng chủ yếu để giâm hom là thân, lá hoặc rễ

1. Giâm hom (tiếp)

Ưu điểm của phương pháp giâm hom

- Giữ nguyên được đặc tính di truyền của cây mẹ
- Tạo ra cây giống sau trồng sớm ra hoa kết quả
- Thời gian nhân giống nhanh
- Có thể nhân nhiều giống mới từ một nguồn vật liệu giới hạn ban đầu

Nhược điểm

- Đối với những giống khó ra rễ, sử dụng phương pháp này đòi hỏi phải có những trang thiết bị cần thiết để có thể khống chế được điều kiện nhiệt độ, ẩm độ và ánh sáng trong nhà giâm
- Dễ bị nhiễm bệnh nếu không xử lý tốt hom giâm và nền giâm
- Giá thành đầu tư ban đầu cao

2. Luống giâm hom

- Chọn khu đất cao, khuất gió, gần nguồn nước tưới và đường vận chuyển, độ dốc không quá 50, đất tơi xốp, có độ pH 6,5 → 7,5.
- Đất được cày cuốc sâu 25-30cm, làm nhỏ, lên luống cao 10-20cm, rộng 1-1,2m, luống cách nhau 40cm, làm rãnh.
- Trước khi giâm phải xử lý đất: Dùng vôi bột hoặc hoặc hóa chất

2. Luống giâm hom (tiếp)

- Luống có thể thiết kế ngoài trời hoặc trong giàn che tùy thuộc vào giống cây và thời tiết của từng vùng
- Luống giâm là môi trường giúp hom giâm ra rễ, trời thuận lợi nhất
- Tùy vào loài cây ta có thể sử dụng cát, đất hay dung dịch để giâm
- Luống cát tương tự như luống đất nhưng thường làm trong nhà, luống được bao quanh bởi khung gỗ hoặc xây bằng gạch, đổ cát cao 10 đến 15cm.

II. PHƯƠNG PHÁP TIẾN HÀNH

1. Chọn cành giâm

- Thời vụ giâm hom: Mùa Xuân và mùa Thu
- Chọn cành giâm:
 - Lựa chọn cây mẹ đủ tiêu chuẩn để cắt cành giâm: Đủ tuổi, không sâu bệnh, chất lượng tốt
 - Chọn hom giâm bánh tẻ không quá già, quá non thường là điểm giữa của cành
 - Các trồi trên cành giâm ở dạng ngủ (chưa đâm chồi, lộc)
 - Cành giâm thường là những cành năng xuất, không chọn cành trong bóng, cành tăm

Chọn cành (tiếp)

- Thời gian cắt cành giâm:
 - Chọn lúc thời tiết giâm mát để tiết hành
 - Giâm cành ngày nào thì cắt cành ngày đó,
 - Dùng dao, kéo sắc để cắt cành hom, tuyệt đối không được làm dập nát cành và lá khi vận chuyển và cắt.
- Đối với các cây gỗ cứng, có rụng lá mùa đông, thường lấy cành giâm khi cây bước vào thời kỳ ngủ nghỉ.

2. Cắt hom

Nguyên tắc:

- Hom giâm có từ 3-5 mắt ở dạng ngủ
- Độ dài tùy thuộc vào từng loài cây giâm
- Cắt vát thân hom theo mầm lá, hai vết cắt phải ngược chiều nhau và nghiêng 45 độ, cách nách mầm 0,5cm để bảo vệ mầm.

2. Cắt hom (tiếp)

- Đối với cành có nhiều lá thì cắt hết lá hoặc để lại 1 lá đã cắt 2/3 diện tích để giảm sự thoát hơi nước
- Hom cắt xong cắm ngay vào luống hoặc bầu, không nên để quá lâu sẽ ảnh hưởng đến quá trình ra rễ, đâm chồi của hom

3. Cắm hom

Trước khi cắm hom ở luống hay trong bầu cần phải tưới nước ẩm nước.

a) Giâm hom ở luống

- Giâm hom ở luống khi số lượng hom quá nhiều, chưa đóng đủ số lượng bầu để giâm
- Có những loại cây khó giâm hom, cần thiết phải cắm hom ở luống để khi hom bắt đầu ra rễ mới bứng vào bầu.

3. Cắm hom (tiếp)

- Các hom được cắm cách nhau từ 10 x 6 cm (tùy thuộc vào từng loại hom giâm).
- Hom được cắm nghiêng 45 độ, cắm xuôi theo chiều gió, hướng nắng,
- Thông thường hom có 4 mắt do đó ta sẽ cắm 2 mắt xuống đất và 2 mắt lên trên
- Hai mắt dưới thường là khu vực ra rễ mới của hom
- Cắm xong dùng tay ấn chặt đất ở gốc và tưới ẩm.

3. Cắm hom (tiếp)

b) Cắm hom vào bầu

- Những hom dễ phát triển, nhanh ra rễ có thể cắm trực tiếp vào bầu, cách cắm như cắm ở luống nhưng hóm cắm thẳng không nghiêng 45^0
- Những hom đã được giâm ở luống cần kiểm tra theo dõi thường xuyên, khi hom bắt đầu ra rễ thì tiến hành bứng ngay vào bầu, không để rễ mọc quá dài, khi cây có thể đứt rễ, dẫn đến chết hom.
- Các hom bị chết thường đổi màu, chuyển sang màu nâu đen, thân khô hoặc thối gốc, phần vỏ ở gốc bị bong ra.

Hình ảnh hom sinh trưởng và ra rễ non

3. Cắm hom (tiếp)

- Đối với hom bắt đầu nhú rễ, dùng que chọc lỗ ở giữa bầu rồi cắm trực tiếp vào. Những hom đã có rễ dài hơn, tiến hành đóng bầu
- Sau khi cho đất được nửa bầu ta đặt hom nhẹ nhàng vào giữa bầu, sau đó thêm đất, dùng tay nén chặt đất xung quanh hom để hom đứng vững trong bầu.

III. CHĂM SÓC

1. Tưới nước

- Chuẩn bị dụng cụ tưới: Hom mới dùng bình tưới phun ở dạng sương mù, khi cây ra rễ con dùng bình ozoa để tưới
- Thời tiết đêm mát ngày tưới 2 lần, trời nắng và có giàn che có thể tưới 4 lần/ngày
- Sau khi ngâm cần tưới ướt bề mặt thân, lá thường xuyên ở dạng phun sương để làm mát hom, tránh thoát hơi nước gây rụng lá.
- Đảm bảo độ ẩm thường xuyên từ 75-80%, độ ẩm, không khí từ 80-85%,

Dụng cụ : Bình tưới, kéo cắt, dao chặt và thót kê

Tưới nước cho hom

2. Điều chỉnh ánh sáng

- Khi cành giâm hom ra lá và rễ có thể mở một nửa giàn che (bằng 1/2 gian) và dần dần mở hoàn toàn cho đến khi xuất vườn.
- Đối với những cây được giâm ở luống ngoài trời khi cành ra lá và rễ thì tiến hành đem giâm vào bầu để vào trong nhà ươm có giàn che.

3. Làm cỏ

- Thường xuyên làm cỏ để cỏ không cạnh tranh chất dinh dưỡng của cà phê giâm hom,
- Phát dọn cỏ sạch sẽ ở hàng rào, rãnh luống, xung quanh khu vực giâm hom.

Tài liệu tham khảo

- 1. *Kỹ thuật thâm canh cây thân gỗ*. Khoa học và đời sống, 2002, No.69; trang 10.
- 2. *Kỹ thuật vườn ươm và các phương pháp nhân giống cây ăn quả*. PGS. TS. Vũ Mạnh Hải - Viện phó Viện nghiên cứu Rau quả
- 3. <http://www.cuctrongtrot.gov.vn>